

DECIZIE

26 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Iulia Sîrcu
Judecătorii: Iurie Bejenaru, Ion Druță
Dumitru Mardari, Nicolae Craiu

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către Năstase Andrei și Slusari Alexandru,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Năstase Andrei și Slusari Alexandru împotriva Comisiei Electorale Centrale, intervenient accesoriu Lupu Marian, cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2016, prin care cererea de chemare în judecată a fost respinsă,

c o n s t a t ă

La 13 septembrie 2016, Năstase Andrei și Slusari Alexandru s-au adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Electorale Centrale, intervenient accesoriu Lupu Marian, cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii, reclamantii au invocat că prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 236 din 10 septembrie 2016, a fost dispusă înregistrarea primului concurent electoral, Marian Lupu, în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, desemnat de către Partidul Democrat din Moldova.

Consideră Năstase Andrei și Slusari Alexandru hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 236 din 10 septembrie 2016 ilegală și neîntemeiată, din următoarele considerente. Prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 122 din 23 august 2016 „Cu privire la stabilirea locului și timpului primirii documentelor necesare pentru înregistrarea grupurilor de inițiativă și candidaților la funcția de Președinte al Republicii Moldova”, s-a stabilit că primirea documentelor depuse de către solicitanți în vederea înregistrării în calitate de candidați la funcția de Președinte al Republicii Moldova se va efectua după încheierea activității grupului de inițiativă de colectare a semnăturilor și pînă la data de 29 septembrie 2016, pe adresa mun.

Chișinău, str. V. Alecsandri 119, bir. 202, după cum urmează: în zilele de luni până vineri între orele 09.00 – 16.00 și în ziua de 29 septembrie 2016 între orele 09.00 – 17.00.

Declară reclamantii că Comisia Electorală Centrală, încălcând hotărîrea nr. 122 și prevederile Codului electoral, a recepționat documentele depuse de către grupul de inițiativă în vederea înregistrării candidatului Lupu Marian, în afara timpului legal, și anume la data de 03 septembrie 2016, zi de sîmbătă.

Afirmă Năstase Andrei și Slusari Alexandru că pe lîngă vicierea iremediabilă a procedurii de recepționare a actelor de la acest grup de inițiativă, pîrîta a admis grave derogări și în fond, odată cu demararea procedurii de verificare a semnăturilor acestui concurent electoral.

Indică că potrivit prevederilor art. 102 alin. (1) Cod electoral, pentru a fi înregistrați de Comisia Electorală Centrală, toți candidații la funcția de Președinte al Republicii Moldova depun liste de subscripție, care conțin semnăturile a cel puțin 15000 și nu mai mult de 25000 de alegători din cel puțin jumătate din numărul unităților administrativ-teritoriale de nivelul doi ale Republicii Moldova. Totodată, prin pct. 39 din Regulamentul Comisiei Electorale Centrale privind particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților la alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova, s-a stabilit că în cazul în care grupul de inițiativă prezintă liste de subscripție ce conțin mai multe semnături decît plafonul stabilit de 25 000, Comisia de recepționare va primi spre verificare doar listele cu semnături în limitele prevăzute de art. 102 din Codul electoral.

Susțin Năstase Andrei și Slusari Alexandru că contrar prevederilor legale menționate, Comisia Electorală Centrală a recepționat de la grupul de inițiativă în vederea înregistrării candidatului Lupu Marian, liste cu doar 16 541 semnături din cele 25 499 prezentate și a restituit 123 liste, încălcînd grav procedura legală, or, pîrîta era obligată să recepționeze, fără a le verifica, listele cu semnăturile ce nu depășeau numărul de 25 000.

Menționează reclamantii că Comisia Electorală Centrală nu era în drept să nu verifice toate semnăturile prezentate spre verificare, motiv din care acțiunile acesteia de a sista verificarea odată cu depășirea numărului de 15 000 semnături este o acțiune ilegală, fiind expres prescrisă obligația pîrîtei de a verifica toate semnăturile prezentate în limita a 25 000.

Solicită Năstase Andrei și Slusari Alexandru anularea hotărîrii Comisiei Electorale Centrale nr. 236 din 10 septembrie 2016 „Cu privire la înregistrarea dlui Marian Lupu în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, desemnat de către Partidul Democrat din Moldova, a simbolului electoral și confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ în Comisia Electorală Centrală și a persoanei responsabile de finanțe (trezorerul)”, ca ilegală în fond ca fiind emisă contrar prevederilor legii și cu încălcarea procedurii stabilite, cu dispunerea restituirii actelor depuse de grupul de inițiativă în vederea înregistrării candidatului Lupu Marian la data de 03 septembrie 2016.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2016, cererea de chemare în judecată a fost respinsă.

La 22 septembrie 2016, în termenul prevăzut de art. 68 alin. (6) Cod electoral, Năstase Andrei și Slusari Alexandru au declarat recurs împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată.

În susținerea recursului, recurenții au invocat că judecătorul Negru Veronica nu era în drept să judece acest litigiu, dîșii neavînd încredere în actul de justiție ce urma a fi efectuat de către acest judecător, deoarece face parte din clanul oligarhico-mafiot ce controlează o bună parte din justiția națională, motiv din care au înaintat propunere de recuzare, care neîntemeiat a fost respinsă.

Consideră Năstase Andrei și Slusari Alexandru că o dovadă indirectă a comportamentului ilegal al judecătorului Negru Veronica în prezenta pricină, reprezintă încălcarea prevederilor art. 67 alin. (1) Cod electoral, care stabilesc că contestațiile privind acțiunile și hotărârile Comisiei Electorale Centrale în perioada electorală se examinează în termen de 5 zile calendaristice de la depunere, la caz pricina fiind examinată în 6 zile.

Indică recurenții că Curtea de Apel Chișinău eronat a ajuns la concluzia că Năstase Andrei și Slusari Alexandru nu întrunesc cerințele expuse în art. 65 alin. (1) Cod electoral și nu sunt în drept să depună o asemenea acțiune în judecată, deoarece aceștia erau în drept în calitate de alegători să conteste hotărârea Comisiei Electorale Centrale.

Menționează Năstase Andrei și Slusari Alexandru că contrar prevederilor Codului electoral, listele de subscripție au fost depuse și recepționate de către Comisia Electorală Centrală în afara termenului instituit legal, și anume în zi de sîmbătă, or, o altă hotărîre a Comisiei Electorale Centrale cu privire la modificarea zilelor de primire a documentelor nu a fost publicată în Monitorul Oficial.

Susțin recurenții că intimata Comisia Electorală Centrală era obligată să primească de la grupul de inițiativă toate listele cu semnături prezentate, inclusiv și listele de subscripție care conțin semnături peste plafonul de 25 000, care însă nu urmau a fi supuse verificării. În situația în care intimata a recepționat liste doar cu 16 541 semnături din cele 25 499 prezentate, restituind 123 liste, rezultă că autoritatea electorală intenționat a creat o imagine favorabilă candidatului Lupu Marian în fața electoratului, inducînd în eroare că acesta ar fi adunat în decursul a 24 ore un număr mare de semnături, ceea ce nu corespunde realității.

La 24 septembrie 2016, în adresa intimațiilor Comisia Electorală Centrală și Lupu Marian a fost expediată copia recursului declarat de către Năstase Andrei și Slusari Alexandru cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

Intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referință în termenul stabilit.

În conformitate cu art. 444 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină hotărârea primei instanțe.

Conform art. art. 65 alin. (1) 66 alin. (3) din Codul electoral, alegătorii și concurenții electorali pot contesta acțiunile / inacțiunile și hotărârile consiliilor și birourilor electorale și acțiunile / inacțiunile concurenților electorali. Contestațiile privind acțiunile și hotărârile Comisiei Electorale Centrale se depun la Curtea de Apel Chișinău.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că la 13 septembrie 2016, Năstase Andrei și Slusari Alexandru au depus cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Electorale Centrale, intervenient accesoriu Lupu Marian, solicitând anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 236 din 10 septembrie 2016 „Cu privire la înregistrarea dlui Marian Lupu în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, desemnat de către Partidul Democrat din Moldova, a simbolului electoral și confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ în Comisia Electorală Centrală și a persoanei responsabile de finanțe (trezorierul)”, ca fiind emisă contrar prevederilor legii și cu încălcarea procedurii stabilite, cu dispunerea restituirii actelor depuse de grupul de inițiativă la data de 03 septembrie 2016 în vederea înregistrării candidatului Lupu Marian.

Fiind investită cu judecarea pricinii, Curtea de Apel Chișinău a respins cererea de chemare în judecată prin hotărârea din 19 septembrie 2016.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția adoptată de către prima instanță este corectă, din următoarele.

Astfel, recurenții-reclamanți Năstase Andrei și Slusari Alexandru, au invocat drept temei de anulare a hotărârii contestate faptul că Comisia Electorală Centrală a recepționat documentele depuse de către grupul de inițiativă în vederea înregistrării candidatului Lupu Marian, la data de 03 septembrie 2016, în zi de sâmbătă, ceea ce contravine hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 122 din 23 august 2016, prin care s-a stabilit că listele cu semnături urmează a fi depuse în zilele de luni până vineri între orele 09.00 – 16.00 și în ziua de 29 septembrie 2016 între orele 09.00 – 17.00.

Instanța de recurs reține, că deși documentele depuse de către grupul de inițiativă în vederea înregistrării candidatului Lupu Marian la funcția de Președinte al Republicii Moldova au fost primite de către Comisia Electorală Centrală la data de 03 septembrie 2016 – zi de sâmbătă, contrar graficului stabilit în hotărârea nr. 122 din 23 august 2016, circumstanța dată nu constituie temei de anulare a hotărârii contestate. Or, acest fapt ar fi constituit temei de anulare a hotărârii de înregistrare a candidatului, în condițiile în care ar fi încălcat drepturile și interesele candidatului electoral care s-ar fi prezentat în ziua de luni, data de 05 septembrie 2016, pentru a depune la autoritatea electorală documentele corespunzătoare în vederea înregistrării în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova. În asemenea situație, ar fi fost afectat dreptul solicitantului de a fi înregistrat în calitate de prim candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, însă, în speță nu a fost constatată prezentarea la Comisia Electorală

Centrală a vreunui solicitant în ziua de luni. Se accentuează, că nici recurentul-reclamant Năstase Andrei nu a invocat încălcarea dreptului de a fi înregistrat în calitate de prim candidat.

Afară de aceasta, recurenții-reclamanți Năstase Andrei și Slusari Alexandru au invocat drept temei de anulare a hotărîrii nr. 236 din 10 septembrie 2016, primirea de către Comisia Electorală Centrală de la grupul de inițiativă în vederea înregistrării candidatului Lupu Marian, a listelor cu doar 16 541 semnături din cele 25 499 prezentate, cu restituirea a 123 liste.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recepționarea de către Comisia Electorală Centrală a listelor sub plafonul stabilit de lege, putea fi invocată ca încălcare a drepturilor sale de către intimatul Lupu Marian, deoarece faptul dat poate afecta doar drepturile și interesele acestuia în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, însă la caz Lupu Marian nu a contestat hotărîrea nr. 236 din 10 septembrie 2016. Totodată, înregistrarea unui număr mai redus a listelor cu semnături prezentate de către grupul de inițiativă al lui Lupu Marian nu lezează nici un drept al lui Năstase Andrei și Slusari Alexandru în calitate de alegători, or, circumstanța dată nu ar afecta înregistrarea propriu-zisă a lui Marian Lupu în calitate de candidat.

Nu poate fi reținut argumentul recurenților-reclamanți precum că reținerea de către Comisia Electorală Centrală a numărului de semnături – 16 541 s-a efectuat cu scopul de a-i crea candidatului Lupu Marian o imagine favorabilă în fața electoratului, inducându-se ideea falsă că acesta, în decursul a 24 ore a adunat un număr impunător de semnături, pe cînd numărul real al acestora a constituit doar 16 541, deoarece este declarativ.

În acest sens, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reiterează și prevederile pct. 1.3 din Codul bunelor practici în materie electorală, Linii directoare și raport explicativ, adoptate de către Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept în cadrul celei de-a 52-a Sesiuni Plenare (Veneția, 18-19 octombrie 2002), în care se stipulează că prezentarea candidaților individuali sau a listelor de candidați pot fi condiționate de obținerea unui anumit număr de semnături; verificarea trebuie, în principiu, să se facă pentru toate semnăturile și cu toate acestea, în cazul în care este sigur că un număr suficient de semnături a fost atins, se poate renunța la verificarea restului acestora.

Nu poate fi reținut nici argumentul invocat în recursul declarat de către Năstase Andrei și Slusari Alexandru, precum că judecătoarea Negru Veronica nu era în drept să judece pricina dată, deoarece temeiurile de recuzare invocate de către recurenții-reclamanți sunt fără suport faptic și legal, neîncadrîndu-se în cele expres prevăzute în art. 50 alin. (1) CPC, astfel propunerea de recuzare a judecătoarei Negru Veronica înaintată de către Năstase Andrei și Slusari Alexandru a fost întemeiat și legal respinsă prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2016.

Instanța de recurs nu poate reține drept temei de casare a hotărîrii judecătorești recurate, nici argumentul recurenților precum că prima instanță a examinat pricina dată în termen de 6 zile, contrar prevederilor art. 67 alin. (1) Cod

electoral, care stabilesc că contestațiile privind acțiunile și hotărârile Comisiei Electorale Centrale în perioada electorală se examinează în termen de 5 zile calendaristice de la depunere, deoarece legislația procesual-civilă nu prevede un așa temei de anulare a unei hotărâri judecătorești.

Distinct de cele relatate, instanța de recurs reține că mențiunea în hotărârea recurată precum că recurenții-reclamanți nu erau în drept să conteste hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 236 din 10 septembrie 2016, contravine prevederilor art. 65-66 Cod electoral, însă această circumstanță nu afectează soluția pronunțată de către prima instanță în prezenta pricină. Or, instanța a examinat în fond contestația.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Năstase Andrei și Slusari Alexandru și a menține hotărârea Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2016.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Năstase Andrei și Slusari Alexandru.

Se menține hotărârea Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Năstase Andrei și Slusari Alexandru împotriva Comisiei Electorale Centrale, intervenient accesoriu Lupu Marian, cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Ion Druță

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu